

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มทร.ศรีวิชัย ๕๐๐๒

ที่ อว ๐๖๕๕.๒๕/๗๐

วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอส่งแบบนำเสนอผลผลิตการวิจัย (OP๓) และขอปิดโครงการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

ตามที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐนิภรณ์ น้อยเสงี่ยม อาจารย์สาขาสถาปัตยกรรมและผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ได้รับสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จาก กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง รูปแบบที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการใช้พื้นที่ว่างสาธารณะผ่านแผนที่ต้นไม้สู่ความเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนของเทศบาลนครสงขลา จังหวัด สงขลา งบประมาณ ๔๒๔,๐๐๐ บาท (สี่แสนสองหมื่นสี่พันบาทถ้วน) ได้ดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้น และได้รับการ ตอรับการตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารวิชาการ ระดับ TCI ๑ แล้วนั้น

ในการนี้ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ขอส่งแบบนำเสนอผลผลิตการวิจัย (OP๓) ของโครงการวิจัย ดังกล่าวข้างต้น และขอปิดโครงการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยาภรณ์ อรมุต)
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาสถาปัตยกรรมและผังเมือง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย 5002

ที่ ๒๕๖๗/๗๕

วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานผลิตประเภทบทความวิจัย (Manuscript)

เรียน คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ตามหนังสือที่ อว ๐๖๕๕.๑๑/๑๐๘๕ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ เรื่อง แจ้งแนวปฏิบัติการติดตามการดำเนินงานวิจัย และตรวจสอบข้อมูลการดำเนินงานวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

ในการนี้ ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐนิภรณ์ น้อยแสงรัมย์ อาจารย์ประจำหลักสูตรการผังเมือง สาขาสถาปัตยกรรมและผังเมือง มีรายชื่อยังคงค้างผลิตประเภทบทความวิจัย (Manuscript) ปี 2564 ขอรายงานความก้าวหน้าบทความวิจัย โดยวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ แจ้งตอบรับการตีพิมพ์บทความวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการออกแบบเพื่อเพิ่มศักยภาพของพื้นที่โล่งสาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา : กรณีศึกษาเทศบาลนครสงขลา ซึ่งจะตีพิมพ์บทความในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม E-ISSN ๒๖๗๒-๙๗๓๓ ปีที่ ๔๕ ฉบับที่ ๑ มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ณัฐนิภรณ์ น้อยแสงรัมย์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐนิภรณ์ น้อยแสงรัมย์)
อาจารย์หลักสูตรการผังเมือง

เรียนคณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
- เพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวนันทพร ภักคมาน)
หัวหน้าหลักสูตรสาขาวิชาการผังเมือง

เรียนคณบดี

เพื่อโปรดพิจารณา

และแจ้งคณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

30/1/68

เรียนคณบดี

- เพื่อโปรดพิจารณา

- ผศ. ณัฐนิภรณ์ อาจารย์ประจำหลักสูตร

การผังเมือง ขอรายงานความก้าวหน้า

การผลิตประเภทบทความวิจัย (Manuscript)

รายละเอียดจะแนบ ๗ ฉบับลงสำเนาในส่วน

ที่เกี่ยวข้องต่อไป

เรียน คณบดี

- เพื่อโปรดพิจารณา

- เพื่อแจ้งคณบดีสาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์

ได้รับแจ้งจากคณบดี

- ทนาย + น.ร. ๒๖

๓๐ ม.ค. ๖๘

๓๐ ม.ค. ๖๘

30 ม.ค. 68

แบบนำเสนอผลผลิตการวิจัย
โครงการวิจัยเงินงบประมาณ ววน.
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลโครงการวิจัย

ปีงบประมาณ..2564.....

ชื่อ-สกุล หัวหน้าโครงการวิจัยผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐนิภรณ์ น้อยเสงี่ยม.....
หน่วยงาน.....คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.....

ลักษณะโครงการวิจัย

โครงการวิจัยเดี่ยว

ชื่อ-สกุล หัวหน้าโครงการวิจัยผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐนิภรณ์ น้อยเสงี่ยม.....
หน่วยงาน.....คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.....

โครงการวิจัย เรื่อง รูปแบบที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการใช้พื้นที่ว่างสาธารณะผ่านแผนที่ต้นไม้สู่ความ
เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา.....

จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุนชุดโครงการวิจัย424,000..... บาท

ชุดโครงการวิจัย

ชื่อ-สกุล หัวหน้าชุดโครงการวิจัย

หน่วยงาน.....

ชื่อชุดโครงการวิจัย เรื่อง

จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุนชุดโครงการวิจัย บาท

ชื่อ-สกุล หัวหน้าโครงการวิจัยย่อย

หน่วยงาน.....

ชื่อโครงการวิจัยย่อย เรื่อง

จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุนโครงการวิจัยย่อย บาท

ส่วนที่ 2 การส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (กรณีไม่ส่ง OP 1)

1. ส่งสถาบันวิจัยและพัฒนา รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน.....ชุด และอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ จำนวน.....ชุด

2. ส่งหน่วยงานที่สังกัด รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน.....ชุด

ส่วนที่ 3 ผลผลิต/ผลลัพธ์/การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

กรณีโครงการวิจัยต่อเนื่อง ระบุปีของผลผลิต ☐ ปีที่ 1 ☐ ปีที่ 2 ☐ ปีที่ 3

1. ผลผลิตตามกรอบวงเงิน ที่ระบุไว้ตามประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เรื่อง การติดตาม ประเมินผล การส่งรายงานฉบับสมบูรณ์และผลผลิตจากงานวิจัย พ.ศ. 2561

1.1 โครงการวิจัย-เงินรายได้ ประเภทการวิจัยทั่วไป การวิจัยในชั้นเรียน

งบประมาณวิจัย	ผลผลิต	
ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี	☐	1. บทความวิจัย ต้องได้รับตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ ในเอกสารสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (proceeding) จำนวนอย่างน้อย 1 บทความ หรือสูงกว่า
มากกว่า 100,000 บาทต่อปี	☐	2. บทความวิจัย ต้องได้รับตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติ ที่มีระบบตรวจสอบคุณภาพของต้นฉบับ (peer review) ที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 จำนวนอย่างน้อย 1 บทความ หรือสูงกว่า

1.2 โครงการวิจัย-เงินภายนอก

งบประมาณวิจัย	ผลผลิต	
ไม่เกิน 300,000 บาทต่อปี	☐	1. งานสร้างสรรค์ ต้องมีการเผยแพร่สู่สาธารณะภายในประเทศระดับชาติ จำนวนอย่างน้อย 1 ครั้ง และบทความวิจัยต้องได้รับตีพิมพ์เผยแพร่ บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ในเอกสารสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ ระดับชาติ (proceeding) จำนวนอย่างน้อย 1 บทความ หรือ
	☐	2. บทความวิจัย ต้องได้รับตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ใน เอกสารสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (proceeding) หรือ ผลงานวิจัย ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติที่มีระบบตรวจสอบ คุณภาพของต้นฉบับ (peer review) ที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 จำนวนอย่างน้อย 1 บทความ หรือสูงกว่า
	☐	3. สิ่งประดิษฐ์หรือนวัตกรรม ต้องนำไปจดทรัพย์สินทางปัญญา จำนวนอย่าง น้อย 1 ผลงาน
300,001-500,000 บาทต่อปี	☒	1. บทความวิจัย ต้องได้รับตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ ในเอกสารสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ (proceeding) หรือผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติ ที่มีระบบตรวจสอบคุณภาพของต้นฉบับ (peer review) ที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1 จำนวนอย่างน้อย 1 บทความ หรือ สูงกว่า
	☐	2. สิ่งประดิษฐ์หรือนวัตกรรม ต้องนำไปจดทรัพย์สินทางปัญญา จำนวน อย่างน้อย 1 ผลงาน

งบประมาณวิจัย	ผลผลิต	
500,001-1,000,000 บาทต่อปี	☐	1. บทความวิจัย ต้องได้รับตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ที่ปรากฏ ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติ ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบ คณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทาง วิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 จำนวนอย่าง น้อย 1 บทความ หรือ
	☐	2. สิ่งประดิษฐ์หรือนวัตกรรม ต้องนำไปจดสิทธิบัตร หรืออนุสิทธิบัตร จำนวนอย่างน้อย 1 ผลงาน
มากกว่า 1,000,000 บาทต่อปี	☐	1. บทความวิจัย ต้องได้รับตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ที่ปรากฏ ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติ ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบ คณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทาง วิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 จำนวนอย่าง น้อย 2 บทความ หรือ
	☐	2. สิ่งประดิษฐ์หรือนวัตกรรม ต้องนำไปจดสิทธิบัตร หรืออนุสิทธิบัตร จำนวนอย่างน้อย 2 ผลงาน

2. ผลผลิตการวิจัย (แนบหลักฐานผลผลิต)

2.1 การตีพิมพ์ผลงานในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (proceeding) ระดับชาติ/นานาชาติ
ระบุรายละเอียดผลงานที่ตีพิมพ์ให้ชัดเจน เช่น ชื่อบทความ ชื่อผู้แต่ง ชื่องานประชุมวิชาการ วันที่จัดงานประชุม สถานที่จัด
จังหวัดหรือเมือง ประเทศ เป็นต้น

ชื่อบทความ.....
ชื่อผู้แต่ง/คณะผู้แต่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐนิภรณ์ น้อยเสงี่ยม.....
ชื่องานประชุมวิชาการ
วันที่จัดงานประชุม
สถานที่จัด
จังหวัดหรือเมือง และประเทศ
หน้าของบทความ

2.2 การตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการระดับชาติ/นานาชาติ ระบุรายละเอียดผลงานที่ตีพิมพ์ให้ชัดเจน เช่น ชื่อ บทความ ชื่อผู้แต่ง ชื่อวารสาร ฐานข้อมูลของวารสาร (TCI กลุ่ม 1 หรือ 2, SJR, ISI, Scopus ฯลฯ) ปี และฉบับที่ตีพิมพ์ เป็นต้น

ชื่อบทความ.....การศึกษาแนวทางการออกแบบเพื่อเพิ่มศักยภาพของพื้นที่โล่งสาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา : กรณีศึกษาเทศบาลนครสงขลา.....

ชื่อผู้แต่ง/คณะผู้แต่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐนิภรณ์ น้อยเสงี่ยม.....

ชื่อวารสารวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.....

ฐานข้อมูลของวารสารTCI 1.....

ปีที่พิมพ์45..... ฉบับที่.....1 ม.ค. – ก.พ. 2569..... หน้า.....

กรณีบทความอยู่ระหว่างรอการตีพิมพ์ ให้แนบใบตอบรับการตีพิมพ์ (letter of acceptance) จากวารสาร หรือสำนักพิมพ์

2.3 การยื่นจด ☐ ลิขสิทธิ์ ☐ อนุสิทธิบัตร ☐ ลิขสิทธิ์

ยื่นจดแล้ว เมื่อ

3. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ (ถ้ามี)

1) ลักษณะการนำไปใช้ประโยชน์.....

กลุ่มเป้าหมาย

2) ลักษณะการนำไปใช้ประโยชน์.....

กลุ่มเป้าหมาย

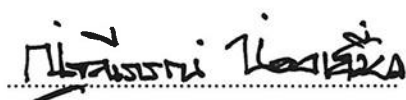
4. การได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณจากผลงานวิจัย (ถ้ามี แนบสำเนาหลักฐานรางวัล)

ชื่อผลงานวิจัย

รางวัลที่ได้รับ

ประเภทรางวัล

ผู้ให้รางวัล

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐนิภรณ์ น้อยเสงี่ยม)

หัวหน้าโครงการวิจัยเดี่ยว

วันที่ 30 มกราคม 2568

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยาภรณ์ อรมุต)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

วันที่ ๓๐ ม.ค. ๖๘

ที่ อว 0605.1(9.4.2)/๐๓

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

๒๐ มกราคม 2568

เรื่อง ตอบรับการส่งบทความวิจัย เพื่อตีพิมพ์ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เรียน อาจารย์ณัฐนิกรณ์ น้อยเสริม

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเรื่องการศึกษาแนวทางการออกแบบเพื่อเพิ่มศักยภาพของพื้นที่โล่ง
สาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา: กรณีศึกษาเทศบาลนครสงขลา”นั้น ทางกองบรรณาธิการวารสารได้รับ
บทความของท่านแล้ว และบทความของท่านได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาทางวิชาการ โดยกอง
บรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

บัดนี้บทความต้นฉบับของท่าน ได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องทางวิชาการ โดยกองบรรณาธิการ
และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านแล้ว และกองบรรณาธิการยินดีที่จะตีพิมพ์บทความของท่าน ในวารสาร
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม E-ISSN 2672-9733 ปีที่ 45 ฉบับที่ 1
มกราคม - กุมภาพันธ์ 2569 อนึ่ง กองบรรณาธิการอาจมีการเปลี่ยนแปลงบทความดังกล่าวลงในฉบับ
ถัดไปของวารสารตามความเหมาะสมและดุลยพินิจของกองบรรณาธิการ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ผู้เขียนทราบ
ล่วงหน้า

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.ปฐม หงษ์สุวรรณ)

บรรณาธิการ

งานวารสาร กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ

สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรศัพท์ / โทรสาร 043-754416

E-mail : humanmsu@gmail.com

การศึกษาแนวทางการออกแบบเพื่อเพิ่มศักยภาพของพื้นที่โล่ง สาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา: กรณีศึกษาเทศบาลนครสงขลา Study of design guidelines to enhance the potential of undeveloped public open spaces: A case study of Songkhla Municipality

ณัฐนิภารณ์ น้อยเสียงม¹, วีระวัฒน์ อุ่นเสนหา², ชลัท ทิพากรเกียรติ³

Nattaneeporn Noisangiam¹, Weerawat Ounsaneha², Chalut Tipakornkiat³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาในมิติที่แสดงให้เห็นถึงพื้นที่สาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา รูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับผู้ใช้ เพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบที่ส่งเสริมศักยภาพของพื้นที่และเป็นฐานข้อมูลในการออกแบบและพัฒนาพื้นที่สาธารณะแก่เทศบาลนครสงขลา ในอนาคต งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method) รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ ร่วมกับสำรวจลักษณะทางกายภาพของพื้นที่โล่งสาธารณะเบื้องต้นด้วยการใช้แผนที่ Google Earth โดยมีเครื่องมือสอบถามกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 200 คน เพื่อได้ข้อมูลพื้นที่สาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาและรูปแบบกิจกรรม ผลการศึกษาพบว่า พื้นที่สาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาแต่มีศักยภาพเพื่อรองรับการทำกิจกรรมของผู้อาศัยในเขตเทศบาลนครสงขลา 2 พื้นที่ คือ ลานโล่งหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลา และลานคลองขวาง แนวคิดการออกแบบเพื่อให้ทุกกลุ่มคน (Universal design) เข้ามาทำกิจกรรมได้อย่างเท่าเทียมกันและมีภูมิทัศน์ที่ร่มรื่นกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณา

คำสำคัญ: แนวทางการออกแบบ พื้นที่สาธารณะ เทศบาลนครสงขลา

¹ อาจารย์ประจำ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

¹ Lecturer, Faculty of Architecture, Rajamangala University of Technology Srivijaya

² อาจารย์ประจำ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

² Lecturer, Faculty of Science and Technology Valaya Alongkorn Rajabhat University

³ อาจารย์ประจำ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

³ Lecturer, Faculty of Engineering, Rajamangala University of Technology Srivijaya

Abstract

This research aims to study the dimensions that highlight undeveloped public spaces and the types of activities that align with the users, to propose design guidelines that enhance the potential of these spaces and serve as a database for designing and developing public spaces for Songkhla Municipality in the future. This study employs a mixed-methods research approach, gathering both quantitative and qualitative data, along with an initial survey of the physical characteristics of public open spaces using Google Earth maps. A purposive sampling method was used to collect data from a sample group of 200 people to obtain information about undeveloped public spaces and activity patterns. The study results indicate that there are two undeveloped public spaces with potential to support activities for residents in the Songkhla Municipality area: the open space in front of the Songkhla National Museum and the Khlong Khwang open space. The design concept focuses on universal design to allow all groups of people to participate equally in activities, featuring a landscape that is harmoniously integrated with the environment. It is crucial to consider allowing all groups of people to participate in expressing their opinions as an important aspect of the design process.

Keywords: Design guidelines, Public spaces, Songkhla municipality

บทนำ

การพัฒนาเมืองเพื่อตอบสนองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการโยกย้ายจำนวนประชากรจากชนบทสู่เมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่เพียงแต่ส่งผลให้เกิดปัญหาการรุกรานพื้นที่สาธารณะเพื่อสร้างที่อยู่อาศัย มีผลให้พื้นที่สาธารณะในเมืองลดลงอย่างมีนัยยะสำคัญที่มีผลเชื่อมโยงกับคุณภาพชีวิตของประชากรและทัศนียภาพเมือง

ทั้งนี้ การใช้พื้นที่สาธารณะ (Public space) เขมโซต ภูประเสริฐ, ภัทระ ไมตระกูลรัตน์ และเมธาวิณ เถาว์ชาลี (2564) แสดงความคิดเห็นว่าเป็นแนวคิดเริ่มต้นแบบตะวันตกที่ให้ความสำคัญกับการคำนึงถึงการออกแบบพื้นที่ที่ดีจะสามารถดึงดูดให้คนเข้ามาใช้งาน โดยที่ Jacob (1961) และ (Gehl, J. 1987) กล่าวถึงความสำคัญของ

พื้นที่สาธารณะที่มีความสำคัญกับเมืองในแง่การเป็นพื้นที่สร้างชีวิตชีวาให้กับเมืองจากการทำกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งพื้นที่จะก่อให้เกิดกิจกรรมได้นั้นจำเป็นที่จะต้องมีความปลอดภัยและมีศักยภาพ และผู้คนสามารถเข้าถึงการใช้พื้นที่ได้ง่ายโดยไม่จำเป็นต้องขออนุญาต โดยที่ พุฒพัฒน์ คำวชิระพิทักษ์ และวรลักษ์ณ คองอ้วน (2565) เพิ่มเติมความสำคัญของพื้นที่สาธารณะไว้ว่าพื้นที่บริเวณใดสามารถส่งเสริมให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจย่อมเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงศักยภาพของพื้นที่ให้แก่เมือง ประเด็นการออกแบบพื้นที่ ธีรณัฏฐ์ น้อยเสงี่ยม และชลัท ทิพากรเกียรติ (2566) มีความเห็นสอดคล้องกับ ไตรรัตน์ จารุทัศน์ (2561) ที่ว่านอกจากการพัฒนาพื้นที่ที่มีความสำคัญแล้ว การออกแบบเพื่อให้ทุกกลุ่มคน (Universal

design) เข้ามาใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกันมากที่สุดย่อมเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่อาจละเลยโดยไม่มีข้อจำกัดด้านอายุและร่างกาย

เทศบาลนครสงขลาเป็นเมืองที่มีความสำคัญทั้งมิติทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และการบริการ รวมถึงด้านการศึกษา สถานการณ์การพัฒนาเมืองเพื่อตอบรับการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจมีผลต่อจำนวนประชากรเมืองและความต้องการที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การสร้างที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับประชากรที่เพิ่มขึ้นแต่ข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ไม่เพียงพอส่งผลให้เทศบาลนครสงขลาขาดแคลนพื้นที่สาธารณะทั้งในรูปแบบพื้นที่ประเภทสวนสาธารณะ พื้นที่รกร้างที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม ปัจจุบันเทศบาลนครสงขลาได้จัดทำแผน นโยบาย และโครงการเพื่อแก้ปัญหาไว้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (เทศบาลนครสงขลา, 2566) หากแต่ยังขาดรูปแบบการพัฒนาพื้นที่ทางกายภาพและรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับพฤติกรรมในการทำกิจกรรมของผู้ใช้งานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเพิ่มขึ้น

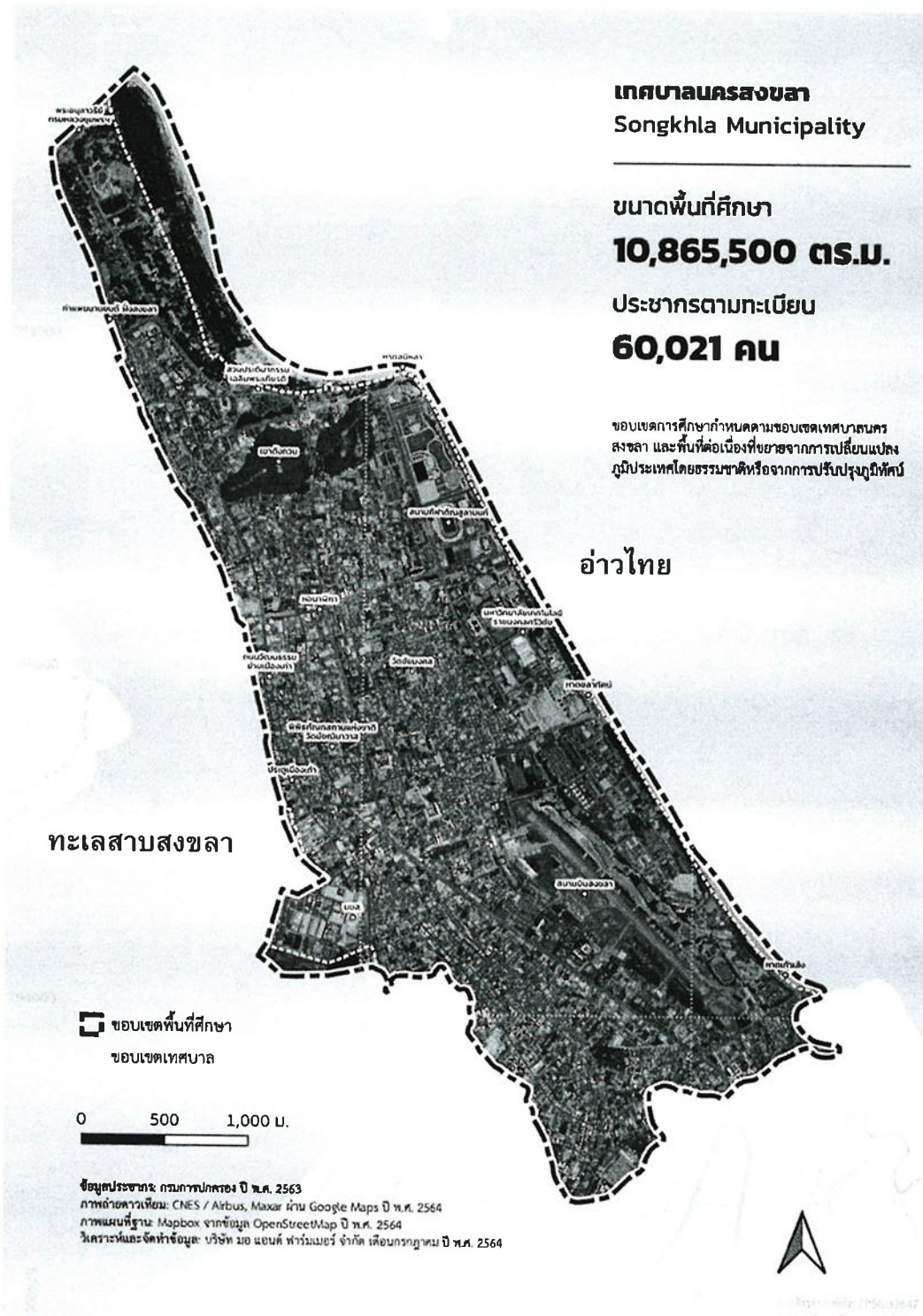
จากข้อมูลข้างต้น บทความนี้มุ่งเน้นศึกษาศักยภาพของพื้นที่โล่งสาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา รูปแบบ

กิจกรรมที่สอดคล้องกับผู้ใช้ เพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบที่ส่งเสริมศักยภาพของพื้นที่สาธารณะเทศบาลนครสงขลา และเป็นฐานข้อมูลในการออกแบบและพัฒนาพื้นที่สาธารณะแก่เทศบาลนครสงขลาในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method) คณะผู้วิจัยสำรวจลักษณะทางกายภาพของพื้นที่โล่งสาธารณะเบื้องต้นด้วยการใช้แผนที่ Google Earth ร่วมกับการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. พื้นที่ศึกษา คือ เทศบาลนครสงขลาโดยภูมิศาสตร์ตั้งอยู่ระหว่างทะเลสาบสงขลาทางด้านตะวันตก และทะเลอ่าวไทยทางด้านตะวันออก ขนาดพื้นที่ 10,865,500 ตารางเมตร และมีประชากรตามทะเบียน 60,021 คน ลักษณะกายภาพมีรูปร่างเป็นหาดแคบยาวตามแนวทิศใต้สู่ทิศเหนือลงสู่ทะเล พื้นที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นที่ตั้งส่วนราชการ และเพื่อพักอาศัยที่มีรูปแบบการตั้งชุมชนทางด้านทิศใต้และทิศตะวันตก โดยมีพื้นที่โล่งชายฝั่งทะเลตามแนวยาวบริเวณด้านทิศตะวันออกในลักษณะชุมชนแออัดที่มีการขยายตัวกระจายลงไปทางด้านทิศใต้ตามข้อจำกัดของพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ภูมิศาสตร์ที่ตั้งเทศบาลนครสงขลา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ชุมชนที่มีพื้นที่โล่งสาธารณะ เป็นการ
คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

พิจารณาจากตัวแทนของประชากร
กลุ่มเป้าหมายหลักที่อาศัยในเขตเทศบาล
นครสงขลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี ได้แก่ ประชาชน

ชุมชนที่ไม่มีพื้นที่สาธารณะทำกิจกรรมในชุมชน 30 ชุมชน ตัวแทนกลุ่มตัวอย่างผู้อาศัยในชุมชนจำนวนทั้งสิ้น 170 คน รวม 200 คน เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์และการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นที่สาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาและรูปแบบกิจกรรม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการที่ไม่มีการกำหนดรูปแบบและโครงสร้างคำถาม ร่วมกับการใช้แบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย แบบสำรวจพื้นที่สาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ตั้งของพื้นที่ ข้อมูลองค์ประกอบทางกายภาพ ข้อมูลรูปแบบกิจกรรม ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่นำไปประเมินเพื่อออกแบบพื้นที่

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอการสัมภาษณ์ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้การจำแนกข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผล จากนั้นนำข้อมูลมาแปลผลและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการบรรยาย 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิเคราะห์ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าร้อยละ จากนั้นนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการบรรยาย ตาราง และกราฟ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งหัวข้อได้ 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) สำรวจพื้นที่สาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา 2) แนวทางการออกแบบและส่งเสริมศักยภาพของพื้นที่สาธารณะเทศบาลนครสงขลา

1. ผลการสำรวจและข้อมูลแบบสอบถามร่วมกับการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินการใช้พื้นที่สาธารณะของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าร้อยละ 39 ไม่มีพื้นที่สาธารณะทำกิจกรรมในชุมชนต้องใช้ถนนหรือทางเท้าในชุมชนทำกิจกรรม ร้อยละ 32 ใช้พื้นที่ศาลาเอนกประสงค์ในชุมชน และร้อยละ 29 ใช้พื้นที่ศาลาเอนกประสงค์ในชุมชนทำกิจกรรม ประเด็นรูปแบบกิจกรรมร้อยละ 49 ต้องการพื้นที่สวนสาธารณะและสวนสุขภาพพร้อมเครื่องออกกำลังกายกลางแจ้งเพื่อผ่อนคลายและใกล้ชิดธรรมชาติ ร้อยละชุมชน ร้อยละ 25 ต้องการลานกีฬาสำหรับกิจกรรมทุกช่วงวัย ร้อยละ 26 ต้องการสนามเด็กเล่นตามลำดับ

เมื่อพิจารณาประเด็นพื้นที่สาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาแต่มีศักยภาพที่เหมาะสมต่อการนำมาพัฒนาเพื่อรองรับการทำกิจกรรมของผู้อาศัยในเขตเทศบาลนครสงขลาโดยกำหนดพื้นที่ร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย (ภาคประชาชน) จำนวน 5 พื้นที่ดังนี้ 1) ที่โล่งลานหน้าพิพิธภัณฑสถาน 2) ลานจอดรถย่านเมืองเก่าสงขลา 3) เกาะกลางถนนรามวิถี 4) คลองขวาง และ 5) ชุมชนวัดหัวป้อม พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงลานโล่งหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลา ร้อยละ 42 รองลงมา ลานคลองขวาง ร้อยละ 37 และลานจอดรถย่านเมืองเก่าสงขลา ร้อยละ 21 ตามลำดับ

ทั้งนี้ คณะวิจัยได้นำข้อมูลจากการสำรวจทางกายภาพมาเป็นข้อพิจารณา ร่วมกับแบบสอบถาม พบว่า พื้นที่สาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาแต่มีศักยภาพที่เหมาะสมต่อการนำมาพัฒนาเพื่อรองรับการ

ทำกิจกรรมของผู้อาศัยในเขตเทศบาลนคร
สงขลา ประกอบด้วย ดังภาพที่ 2

1) ลานโล่งหน้าพิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติสงขลา มีลักษณะทางกายภาพเป็น
พื้นที่ลานโล่งกลางแจ้ง อยู่ในการดูแลของ
เทศบาลนครสงขลา ปัจจุบันมีการใช้
ประโยชน์ที่ดินช่วงเวลากลางวันเป็นลาน
จอดรถ ช่วงเวลากลางคืนพื้นที่บางส่วนถูก
ใช้ประโยชน์เป็นตลาดโต้รุ่งส่งผลเสีย
สภาพแวดล้อมที่ลดคุณค่าอาคารพิพิธภัณฑ
ที่เป็นอาคารสำคัญด้านประวัติศาสตร์

2) ลานคลองขวาง มีความสำคัญใน
ฐานะเป็นคลองธรรมชาติคู่กับเมืองสงขลามา
ตั้งแต่อดีต ทำหน้าที่ระบายน้ำฝนและน้ำทิ้ง
จากบ้านเรือนราษฎรลงสู่ทะเลสาบสงขลา
ปัจจุบันน้ำในคลองขวางตื้นเขินและมีสภาพ
เน่าเสียหน่วยงานท้องถิ่นจะได้ทำผืน
คอนกรีตกันดินตลิ่งพังและปิดด้านบนเป็น
ลานคอนกรีตลาดแข็ง (พุทธพร ส่องศรี,
2564) มีผลต่อความร่วมมือรื้อนของ
สภาพแวดล้อมของชุมชนตลอดแนวความ
ยาวคลอง

1 ลานโล่งหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

2 คลองขวาง

ภาพที่ 2 พื้นที่สาธารณะที่มีศักยภาพที่เหมาะสมต่อการนำมาพัฒนา

หลังการได้ข้อมูลพื้นที่สาธารณะที่
ยังไม่ได้รับการพัฒนา ข้อคิดเห็นที่ได้จาก
การสัมภาษณ์และแบบสอบถามนำมาเป็น

แนวคิดหลักใช้ประกอบแนวทางการ
ออกแบบเพื่อส่งเสริมศักยภาพพื้นที่ มี
รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถานการณ์พื้นที่สาธารณะเทศบาลนครสงขลา

พื้นที่	การเข้าถึง	การดูแลพื้นที่	แนวทางการพัฒนาพื้นที่
ลานโล่งหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา	เข้าถึงได้อย่างอิสระ 3 ด้าน โดยไม่มีการปิดกั้น ด้านหน้า เชื่อมต่อกับเส้นทางสัญจรหลัก พื้นที่ด้านในเชื่อมต่อกับทะเลสาบสงขลา	พื้นที่มีลักษณะลานโล่ง กลางแจ้งขนาดใหญ่ ใช้เป็นลานจอดรถ สภาพแวดล้อมขาดการบำรุงรักษา ไม่มีการติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง และสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับผู้เข้ามาใช้พื้นที่	1) ปรับปรุงภูมิทัศน์ด้วยการเพิ่มพื้นที่สีเขียวปลูกต้นไม้ เพิ่มความร่มรื่น และเปิดพื้นที่ริม น้ำ เป็นพื้นที่ชมทิวทัศน์และลานกิจกรรม ประเพณี 2) ความปลอดภัย ติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่างโดยรอบพื้นที่ 3) จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับผู้คนที่มาทำกิจกรรม เช่น ห้องน้ำ ที่นั่ง 4) กิจกรรม ควรมีสวนเด็กเล่นและเครื่องออกกำลังกายในรูปแบบอุปกรณ์ที่ทุกกลุ่มคนสามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้
ลานคลองขวาง	-เข้าถึงได้อย่างอิสระโดยไม่มีการปิดกั้นโดยรอบพื้นที่ -ลักษณะทางกายภาพที่แคบและยาวเป็นข้อจำกัดด้านการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่ -พื้นที่ผิวคอนกรีตลาดแข็งเป็นข้อกังวลเรื่องสภาพแวดล้อมที่ร้อนและความปลอดภัยของผู้คนที่ใช้พื้นที่ทำกิจกรรม	-เป็นพื้นที่ออกกำลังกายและพักผ่อนของชุมชนใกล้เคียง ด้านความปลอดภัย -ไม่พบว่ามี การติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่างและสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นข้อจำกัดการใช้งานได้เฉพาะช่วงเวลาเช้าและเวลาเย็นเท่านั้น	1) ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามเหมือนในอดีต ปัจจุบันพื้นผิวลาดแข็งทำให้อุณหภูมิโดยรอบพื้นที่ค่อนข้างร้อนเวลากลางวัน การนำต้นไม้ช่วยเสริมบรรยากาศความร่มรื่น 2) ด้านความปลอดภัย ติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่างโดยรอบพื้นที่ 3) สิ่งอำนวยความสะดวกรองรับผู้คนที่มาทำกิจกรรม เช่น ที่นั่ง ห้องน้ำ ป้ายข้อมูล

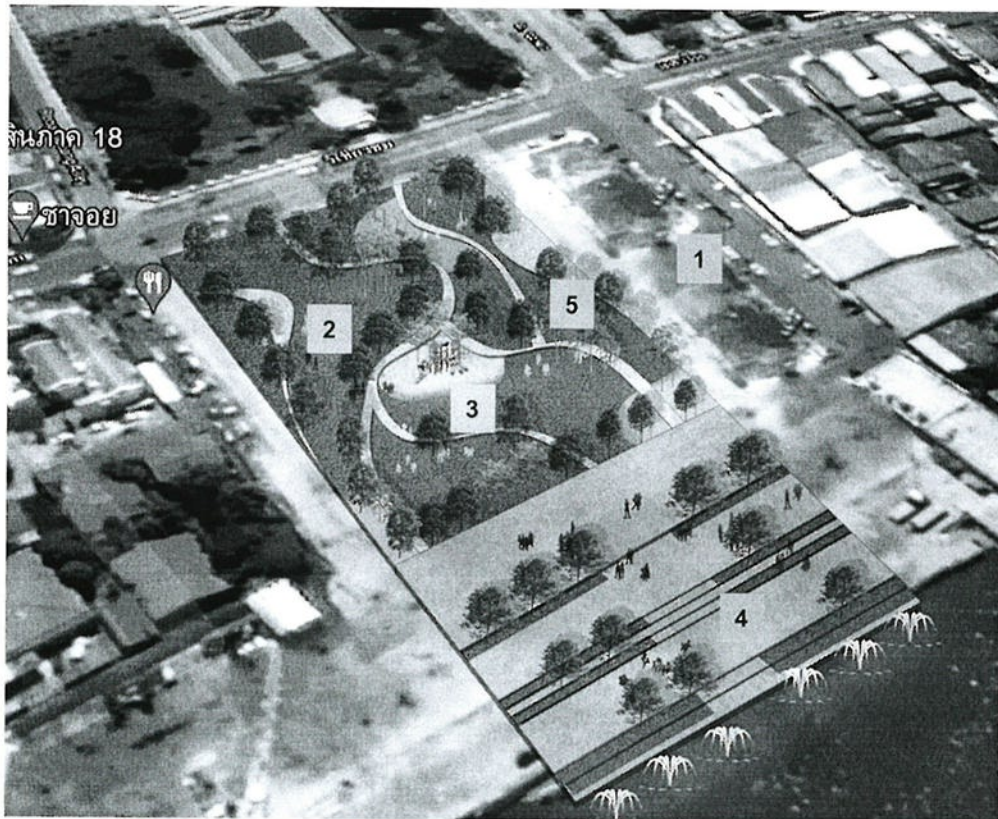
จากตารางที่ 1 สามารถสรุปความต้องการพัฒนาพื้นที่โล่งสาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาและเป็นข้อมูลนำไปสู่การออกแบบที่คำนึงถึงคนทั้งมวลสามารถใช้พื้นที่ทำกิจกรรมประจำวันได้อย่างเท่าเทียมกันหากแต่มีการแบ่งขอบเขตพื้นที่การใช้งานอย่างชัดเจนและศักยภาพของพื้นที่รูปแบบภูมิทัศน์สวยงาม มีความร่มรื่น

กิจกรรมมีความหลากหลาย สามารถสรุปแนวทางการออกแบบลานโล่งหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา ดังรายละเอียด

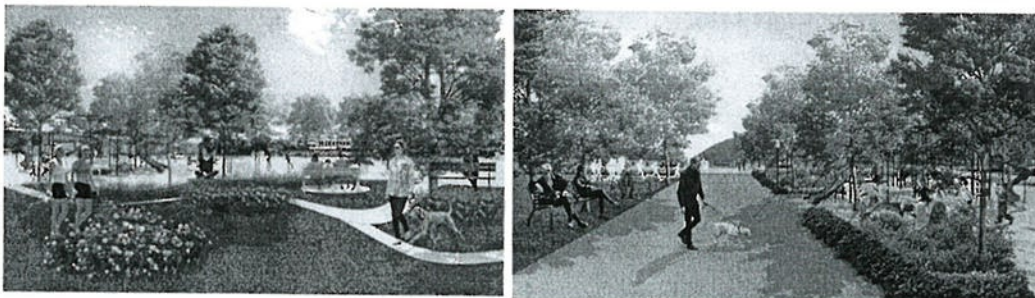
แนวทางการออกแบบลานโล่งหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา ได้แบ่งพื้นที่กิจกรรม 3 ส่วน ได้แก่ 1) พื้นที่ด้านหน้า ซึ่งเป็นพื้นที่เชื่อมต่อให้มีความสำคัญกับ

อาคารพิพิธภัณฑ์ซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์โดยเปิดมุมมองด้วยลานเปิดโล่งสีเขียวและต้นไม้ด้านหน้าเพื่อไม่ให้บดบังสายตาและเสริมความสง่างามให้อาคารและสภาพแวดล้อม 2) พื้นที่ตรงกลางปรับปรุงเป็นพื้นที่กิจกรรมสำหรับผู้ใช้งานทุกกลุ่มวัยซึ่งประกอบไปด้วยพื้นที่สีเขียวและต้นไม้ใหญ่ที่เสริมบรรยากาศที่ร่มรื่น โดยแบ่งพื้นที่กิจกรรมกลุ่มเด็ก ผู้สูงอายุ และส่วนนั่งพักผ่อน ด้วยการนำรูปแบบเส้น

โค้งของคลื่นมาประยุกต์ใช้เป็นทางเดิน เพื่อให้มีความรู้สึกเคลื่อนไหว สดุกสนาน เข้าถึงได้อย่างอิสระโดยรอบ 3) พื้นที่ด้านในติดทะเลสาบสงขลา ปรับปรุงเป็นพื้นที่ลานโล่งพักผ่อนชมวิวและลานกิจกรรมเพื่อรองรับกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ซึ่งประกอบไปด้วยลานคอนกรีตแบบขั้นบันไดเชื่อมต่อด้วยพื้นที่สีเขียวและต้นไม้เพื่อเสริมบรรยากาศร่มรื่นโดยรอบพื้นที่ ดังภาพที่ 3

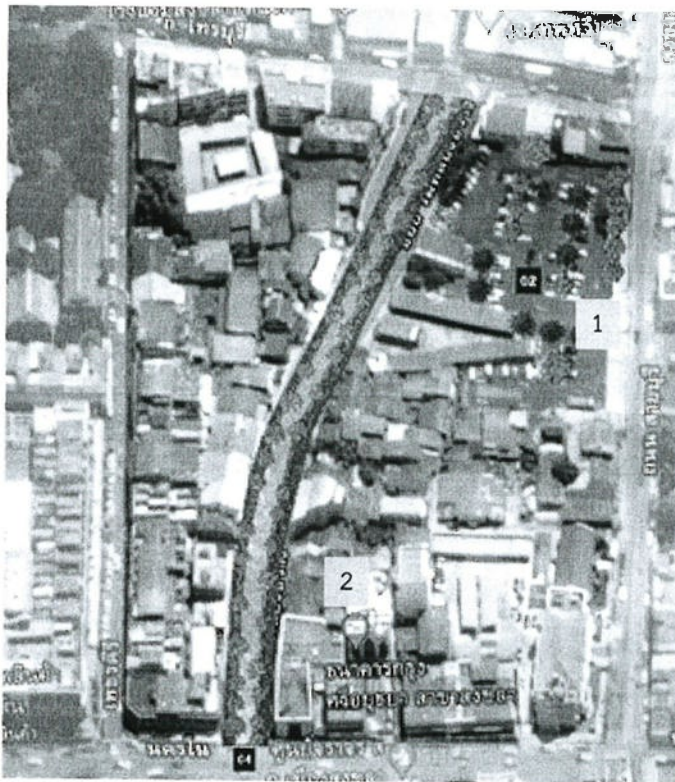
1 ลานจอด 2 พื้นที่สีเขียว 3 สนามเด็กเล่น/ทางเดิน 4 ลานชมวิว/ลานกิจกรรม 5 ที่นั่ง

ภาพที่ 3 แนวทางการออกแบบและบรรยากาศลานโล่งหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

สำหรับ แนวทางการออกแบบพื้นที่
ลานโล่งสาธารณะคลองขวางซึ่งเป็นคลอง
ธรรมชาติที่เชื่อมต่อกับทะเลสาบสงขลา
กำหนดรูปแบบแนวทางการปรับปรุงพื้นที่
โดยให้ความสำคัญกับลักษณะทางกายภาพ
ของคลองขวางและสะท้อนบรรยากาศใน
อดีต พร้อมส่งเสริมคุณค่าบรรยากาศความ
ร่มรื่นแก่ชุมชนใกล้เคียงและผู้ใช้พื้นที่ทำ
กิจกรรม

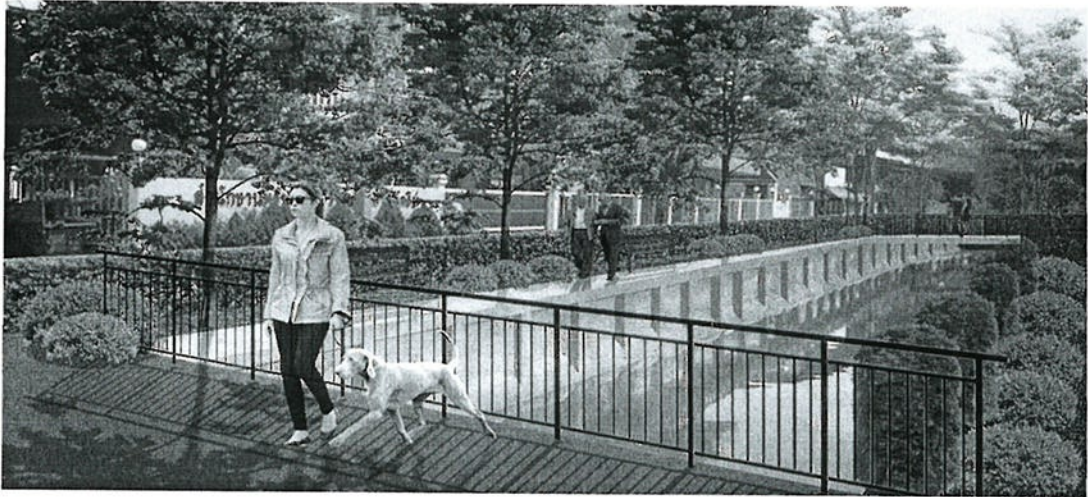
ตลอดความยาวคลอง ซึ่งประกอบด้วยการ
เปิดผิวหน้าแผ่นพื้นดาดแข็งเพื่อให้น้ำได้รับ
การเติมอากาศและลดการเป็นแหล่งที่อยู่
อาศัยของสัตว์พาหนะนำโรคพร้อมปรับปรุง
น้ำเน่าเสียดังภาพที่ 4 และเพิ่มทางเดินเท้า
ริมคลอง สำหรับพื้นที่เชื่อมต่อคลองขวาง
และชุมชนโดยรอบทำการปรับปรุงผิวจราจร
และจำกัดความเร็วรถ ดังภาพที่ 5

- 1 ลานจอดรถ
- 2 แนวปรับปรุงคลองขวาง
- 3 คลองขวางในอดีต
- 4 คลองขวางปัจจุบัน

ภาพที่ 4 แนวทางการออกแบบพื้นที่ลานโล่งสาธารณะคลองขวาง (1)
สภาพคลองขวางในอดีต (3) สภาพคลองขวางปัจจุบัน (4)

ภาพที่ 5 แนวทางการออกแบบและบรรยากาศพื้นที่ลานโล่งสาธารณะคลองขวาง

อภิปรายผล

การออกแบบเพื่อเพิ่มศักยภาพของพื้นที่โล่งสาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้อยู่อาศัยในเขตเทศบาลนครสงขลา จากผลการวิจัย ข้อมูลการสำรวจกายภาพพบว่าพื้นที่โล่งสาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาที่มีศักยภาพสูงตั้งอยู่บริเวณใจกลางเมืองเขตเทศบาลนครสงขลา คือ พื้นที่ลานหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลา และลานคลองขวาง ซึ่งพื้นที่ทั้ง 2 มีโอกาสที่จะนำมาปรับปรุง พัฒนา เพื่อส่งเสริมศักยภาพให้เป็นพื้นที่กิจกรรมที่ของเมืองตามความต้องการของประชาชนผู้ใช้งาน อย่างไรก็ตาม ข้อพิจารณาแนวทางการออกแบบเพื่อพัฒนาพื้นที่โล่งสาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาของพื้นที่ทั้ง 2 แห่ง นำหลักการออกแบบเพื่อทุกกลุ่มคน (Universal

design) (ไตรรัตน์ จารุทัศน์, 2561) มากำหนดกิจกรรมและปรับปรุงพื้นที่เพื่อให้เกิดความสะดวกตามความต้องการของผู้ใช้งานทุกกลุ่มวัยซึ่งจะสามารถดึงดูดผู้คนให้เข้ามาทำกิจกรรมสอดคล้องกับแนวคิดของ Jacob (1961), Gehl (1987), เขมโซต ภูประเสริฐ, ภัทระ ไมตรรัตน์ และเมธาวิณ เถาว์ชาลี (2564) ข้อเด่นของพื้นที่ทั้ง 2 แห่ง ที่ไม่มีการปิดล้อมทำให้การเข้า-ออก สะดวกด้วยการสัญจรการเดินเท้าและรถยนต์ การแบ่งพื้นที่กิจกรรมตามกลุ่มผู้ใช้งานด้วยการใช้เส้นโค้งสร้างความเชื่อมโยงกิจกรรมในพื้นที่ด้านการปรับสภาพแวดล้อม ปรับภูมิทัศน์โดยรอบที่สร้างบรรยากาศโดยรอบให้ผู้ใช้งานมีความรู้สึกร่มรื่นและสวยงามด้วยการปลูกต้นไม้และเพิ่มพื้นที่สีเขียว พร้อมเพิ่มจุดไฟฟ้าส่องสว่างในพื้นที่ทั้ง 2 แห่ง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการออกแบบเพื่อเพิ่มศักยภาพของพื้นที่โล่งสาธารณะที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา พบว่า

1) ข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ที่ถูกลบด้วยทะเลสาบสงขลาด้านตะวันตก ทะเลอ่าวไทยด้านตะวันออก และความต้องการที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เทศบาลนครสงขลาขาดแคลนพื้นที่สาธารณะทั้งในรูปแบบพื้นที่ประเภทสวนสาธารณะในชุมชน และ พื้นที่รกร้างที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม

2) จากการศึกษาพบว่า พื้นที่ลานหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลา และ ลานคลองขวาง เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง และมีโอกาสที่จะนำมาปรับปรุง พัฒนา เพื่อส่งเสริมศักยภาพให้เป็นพื้นที่สาธารณะรองรับการทำกิจกรรมที่หลากหลายของเมืองตามความต้องการของประชาชน ผู้ใช้งาน การวิจัยครั้งนี้จึงเลือกพื้นที่ทั้ง 2 แห่งมาทำการศึกษา

3) การวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดการออกแบบเพื่อทุกคน (Universal design) แบ่งพื้นที่กิจกรรมตามกลุ่มผู้ใช้งานอย่างเท่าเทียมกันทุกคน แต่อย่างไรก็ตาม ประเด็นสำคัญที่ผู้ใช้พื้นที่ต้องการนอกจากการ

พัฒนาพื้นที่ด้านกายภาพ 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ การเพิ่มจุดไฟฟ้าส่องสว่างเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้ใช้พื้นที่ในเวลากลางคืน และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่มีภูมิทัศน์ที่ให้ความร่มรื่นและสวยงาม นอกจากนี้ สิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมที่ควรคำนึงได้แก่ การติดตั้งป้ายข้อมูล ถังขยะ หอ่งน้ำ

4) จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า เพื่อให้แนวทางการพัฒนาพื้นที่ครอบคลุมความเห็นกลุ่มประชากรทุกภาคส่วนเข้ามามีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบแนวทางการพัฒนาพื้นที่ นอกจากนี้หน่วยงานที่มีบทบาทรับผิดชอบควรพิจารณาการจัดสรรงบประมาณและแผนการบริหารจัดการพื้นที่ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการสนับสนุนทุนวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ขอขอบคุณบริษัท มอร์ แอนด์ ฟาร์มเมอร์ จำกัด ที่ให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือการทำแผนที่ในการศึกษาวิจัย

เอกสารอ้างอิง

เชมโซต ภูประเสริฐ, ภัทระ ไมตรีรัตน์ และเมธาวิณ เกียรติชาติ. (2564). วารสารวิชาการ

พลังงานและสิ่งแวดล้อมในอาคาร. 4(1). 92-115.

ณัฐนิภรณ์ น้อยเสียม และชลัท ทิพากรเกียรติ. (2566). แนวทางการออกแบบพื้นที่

สาธารณะเทศบาลนครสงขลา. วิศวกรรมสารบัณฑิต, 13(2), 124-149.

ไทรรัตน์ จารุทัศน์. (2561). *การออกแบบเพื่อทุกคน*. (พิมพ์ครั้งที่ 1) โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.

เทศบาลนครสงขลา. (2566). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570)*. https://songkhla-city.go.th/2020/files/com_strategy/2022-08_96e47bdedbf4ab.pdf

พุ่มพัฒน์ คำนวณพิทักษ์ และวรลักษณ์ คงอ้วน. (2565). การพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อ
ตอบรับกับแนวคิดเมืองกระชับ: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลบ้านแพ้ว จังหวัด
สมุทรสาคร. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 16(1). 106-120.

พุทธพร ส่องศรี. (2564). “คลองขวาง” ใช้งานอดีตถึงปัจจุบันเมืองสงขลา.
[https://www.hatyaifocus.com/บทความ/2533-เรื่องราวหาใหญ่-ประวัติ%2B
ท่าเรือคลองขวาง](https://www.hatyaifocus.com/บทความ/2533-เรื่องราวหาใหญ่-ประวัติ%2Bท่าเรือคลองขวาง)

Gehl, J. (1987). *Life between Buildings*. Washington: Island Press,

Jacob J. (1961). *The death and life of great American cities*. [https://academia.edu/
31943664/_Jane_Jacobs_The_Death_and_Life_of_Great_American](https://academia.edu/31943664/_Jane_Jacobs_The_Death_and_Life_of_Great_American)